

Kitap Tanıtımı

Hazırlayan: Nevzat CAN

ŞEHİRCİLİK ÇALIŞMALARI

Gazi Üniversitesi
Şehir ve Bölge
Planlama Bölümü
20. Yıl Anısı

Editör: Tahir
Çalgüner

Bu kitap, öncelikle şehir planlama alanında çalışmalar yapan araştırmacılara, kent yöneticilerine, sivil

toplum kuruluşlarına ve özellikle şehir planlama öğrencilerine bir kaynak işlevi göreceği düşünülerek "Şehircilik Çalışmaları" başlığı altında toplandı ve belirleniyor.

Gazi Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünün kuruluşunun yirminci yılı anısına çıkarılan bu kitap, öğretim üyeleri ve yardımcılarının hazırlamış oldukları çalışmalardan oluşmaktadır.

Kitapta yer alan çalışmalar yedi bölüm altında toplanmıştır. BÖLGESEL GELİŞME bölümünde; "Üretim Ağlarının Firmalar Üzerine Etkileri: Ankara Tekstil Sanayi Örneği" başlıklı makale N. Aydan Büyükgöçmen Sat-Çiğdem Varol, "Başkent Ankara'da Sanayinin Mekansal Gelişimi" başlıklı yazı Demet Erol, "Yeni Teknolojilerin Gelişmekte Olan Ülkelerde Üretim Organizasyonlarına, İşgücü Süreçlerine, İşgücü Pazarına ve Mekana Yansıyan Etkileri: İstanbul Basım ve Yayın Sektörü Örneği" başlıklı makale Fatma Erdoğan tarafından kaleme alınmıştır.

PLANLAMA bölümünde; Orhan Kuntay'ın "Ortak Akıl, Ortak Proje", Kübra Cihangir Çamur'un "Yeni Liberalizm ve Küreselleşme: Kent Planlamanın Değişen İçeriği", Özge Yalçın Erçoşkun'un "Kent Planlama Sistemleri Üzerine Bir Karşılaştırma: Avrupa Ülkeleri ve Türkiye", Şule Karaaslan, Gülşen Yılmaz'ın "Türkiye'de Kentsel Planlamada Afetlere Hazırlık Gereği-Bolu Örneği", Ayşe Uğurlar'ın "Havza Esaslı Bölge Planlaması"

TASARIM bölümünde ise; Hülagü Kaplan'ın "Yeni Bir Kentsel Tasarım Paradigması Olarak Ekolojik Kentsel Tasarım: Açıklanması, Temel İlkelerinin Belirlenmesi ve İnsanmerkezliliğin Yorumu", Mehmet Nazım Özer'in

"Türkiye'de Kentsel Tasarım Olgusu", Nuray Bayraktar'ın "Farklılığın Mekanı Olarak Kent ve Kadın"

MEVZUAT bölümünde; Feral Eke'nin "Türkiye'de İmar Mevzuatının Gelişimi", Şule Karaaslan'ın "Gecekonuda Dönüşüm", Aslı Gürel Üçer'in "Yerel Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Yerel Yönetim Birlikleri", Ogan Kırsaçlıoğlu'nun "Sayıştay ve Yerel Yönetim"

EKOLOJİ/ÇEVRE bölümünde; Tahir Çalgüner'in "Ekolojist Bilim Paradigması ve Planlama", Ülkü Duman Yüksel'in "ABD ve Almanya'da Uygulanan Ekolojik Planlama Yaklaşımlarının Karşılaştırılması", Murat Yıldız'ın "Doğal Kaynakların Dengeli Kullanımı ve Kentsel Sürdürülebilirlik Bağlamında Bir Model Önerisi; Çevre (Eko)-Kent", Bilge Armatlı-Koroğlu'nun "Çevre Hakkı: Niteliği ve Düzenlenmesi", Nilüfer Gürer Volkan'ın "Kırsal Alanların Korunmasında Turizm Sektörünün Etkinliği"

KENTSEL YENİLEME-DÖNÜŞÜM bölümünde; Zuhale Özcan-Özlem Dündar'ın "Planlama Eğitiminde Kentsel Arkeoloji ve Kentsel Yenilemenin Yeri", Nevin Gültekin'in "Geleneksel Kentsel Konut ve Dokusunun Yeniden Kazanımı", Nihan Özdemir Sönmez'in "Ruhsatlı Konut Üretimine Niceliksel Özellikleri Üzerine Bir Değerlendirme: Antalya Kent Örneği",

KENTSEL ALTYAPI bölümünde; Nilgün Görür Tamer'in "Kentsel Altyapı Hizmetlerinin Sağlanmasında Kamunun Değişen Sorumluluğu", Tanyel Özelçi Eceral'ın "Bölgesel ve Kentsel Planlamada Yoksulluk ve Su İlişkisi"

makalelerini bulmak mümkün.

KENT VE YEREL SİYASETİN DEĞİŞEN YÜZÜ

Mülkiye Dergisinin 246 sayılı Bahar/2005 sayılı kentsel ve yerel yönetimlere ayrılmış. "Kent ve Yerel Siyasetin Değişen Yüzü" adını taşıyan bu dosyada, kapsamlı bir yeniden yapılanma sürecinden geçen

Türkiye'nin dönüşüm sancılarının mekana yansımalarının ele alındığı Editör tarafından belirtiliyor. Bu sayıdaki yazıların ağırlıklı olarak üç ana eksen üzerinde toplandığı belirtilerek, ilk bölümdeki çalışmaların tarihsel, kültürel ve toplumsal yönleriyle kenti ve kentsel yaşamdaki dönüşümü ele aldığı; diğer bölümde, Türkiye'de yerel yönetim sistemine ve son dönemde geliştirilen yeniden düzenleme çalışmalarının kente ve doğal çevreye etkisine odaklandığı; son bölümde ise kültür, planlama ve katılım açısından bazı kentler üzerine ayrıntılı çalışmalardan oluştuğu ifade ediliyor.

Derginin bu sayısında; Ruşen Keleş'in "Kent ve Kültür Üzerine", Sevilay Kaygalak'ın "Osmanlı'da Kentsellik ve Kentler: Kent Tarihi Yazımında Kültürelciliklerin Ötesine Geçebilmek", Ayhan Yalçınkaya-Zafer Yılmaz'ın "Alçak Pabuçlar, Yüksek Topuklar: Kent Tüketim ve Ütopya", Bülent Duru'nun "AB Kentsel Politikası ve Türkiye Kentleri Üzerine", Birgül Ayman Güler'in "22 Şubat 2005 gün ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu Üzerine", Arif Erençin'in "Büyükşehirlerde Belediyeler Arası İlişkilerin Yenilenen Yapısı", Tuğrul Katoğlu'nun "Yeni Türk Ceza Kanunu ve Çevreye Karşı Suçlar", Düşünsel Diker-Eren Toprak'ın "Ankara'ya Bakmak:Doğu Kenti ve Batı Kenti Kavramları Çerçevesinden Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme Denemesi", Gülser Öztunalı Kayır'ın "Antalya'nın Yönetiminde 'Kent Vizyonu' Etkili Bir Araç Olabilir", Şenol Adıgüzel-Muharrem Güneş'in "Yerel Gündem 21'den Yerel Eylem 21'e Yerel Gündem 21 Projesinin Temel Hedefleri Açısından Bir Değerlendirme: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Uygulamaları" makaleleri yer almaktadır.

ÇAĞDAŞ KAPİTALİZMİN MEKANSAL ÖRGÜTLENMESİ

Hakkı Yırtıcı

Bu kitapta, mekanı etkileyen kapitalist ilişkilerin neler olduğu, mekan ile onu üreten süreçler arasında ne tür ilişkilerin geliştiği ve bunların nasıl

mekanı dönüştürdüğü konusu yer alıyor.

Modernleşmenin hızlı değişim gücüne uygun olarak bugün yaşanan değişimleri anlamlı kılacak yeni bir modernist bilinç oluşturulmasına katkıda bulunma çalışmanın temel problemi olarak tanımlanıyor.

Kitap altı bölümden oluşuyor. Kitabın giriş kısmında bu bölümlerin içeriklerine kısaca değiniliyor. "Çağdaş Dünyada Mekanı Yeniden Düşünmek" başlıklı birinci bölümde çalışmanın ana sorununun tanımı, sınırları ve yönetimini içermekte. Mevcut mekan bilgisinin yetersizliği, yeni mekan bilgisi oluşturulmasının yönteminin ne olacağı ele alınıyor.

İkinci bölümde; "Kapitalizmin Mekansal Hareketliliğinin Dinamikleri" başlığı altında, modernlik kavramı ele alınmakta, kapitalist ekonominin iç kuralları, nasıl işlediği ve bu işleyişin aynı zamanda modern dünyaya ait her tür değeri nasıl nicelleştirdiği ve bunun nasıl bir mekansal hareketliliği beraberinde getirdiği ele alınıyor.

"Mekanın Altyapısal Dönüşümü" başlıklı üçüncü bölümde; kapitalist ekonominin mekansal hareketliliğini mekan ve zamanı nasıl dönüştürdüğü, kullandığı inceleniyor.

"Sermayenin Yeni Yaşam Alanlarını Yapılandırma Mantığı" başlıklı dördüncü bölümde ise; kapitalizmin nicelleştirdiği değerlerin ve bunun doğurduğu mekansal hareketliliğin alanı olarak metropoliten alanlar inceleniyor.

Carrefour ve Real zincir hiper marketlerin alan çalışması dahilinde bir mekansal okumayı "Tüketim Mekanlarının Altyapısal Dönüşümü" başlıklı beşinci bölümde bulmak mümkün.

Son bölümde ise; "Mekansal Değerler Üzerine Bir Tartışma" başlığı altında küresel ve yerel ölçekte mekan konusu değerlendirilmekte ve mimarlık disiplini içinde nasıl yer bulunduğu değinilmektedir.

ORMAN KADASTROSU VE 2B SORUNU

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumunda 17-18 Eylül 2004 tarihinde düzenlenen Orman Kadastrosu ve 2/B Sorunu Sempozyumu kitaplaştırıldı. Bu

Sempozyumda sunulan bildirileri kitapta bulmak mümkün.

Kitapta, sempozyumda açılış konuşmaları ile dört oturumda sunum yapanların bildirileri ve "Orman Alanlarımız, Dünü, Bugünü ve Yarını" başlıklı panelde yer alan panelistlerin görüşleri yer almakta.

I. Oturumda; Ömer Ali Anbar'ın "Orman Tahdit Haritaları Doğrultusunda Tapu ve Kadastro İşlemleri", Yücel Çağlar'ın "2B Olgusunun Tarihsel ve Nesnel Boyutları",

II. Oturumda; Aydın Aybay'ın "Orman Kadastro ve 2B", Sedat Ayanoğlu'nun "Orman Sınırları Dışına Çıkarma İşlemi ve Orman Dışına Çıkarılan Alanların Değerlendirilmesi Sorunu", Erdal Köktürk-Erol Köktürk "Orman Kadastro ve 2B Gerçeği",

III. Oturumda; Feyza Akyüz'ün "2B Uygulamasından Kaynaklanan Teknik Sorunlar-Kağıthane Örneği", Bülent Bayram'ın "Doğa Koruma Alanlarının Belirlenmesi-Terkos Örneği", Yahya İpek-Mihraç Demirli'nin "2B Alanlarında İmar sorunları ve Çözüm Önerileri",

IV Oturumda; Cabir Subaşı'nın "Orman Kadastro ve 2B Sorunu", Erhan Demirdizen'in "2B Alanları, Kaçak Yapılaşma ve Planlama Sorunları", Uçkun Geray'ın "2B Alanları Nasıl Belirlenebilir ve Değerlendirilebilir?"

başlıklı bildirimleri yer almakta.

20. YILINDA TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRME GERÇEĞİ

TMMOB, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, TTB, KİGEM tarafından 26-27 Mayıs 2005 tarihinde Ankara'da düzenlenen "20. Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu" TMMOB tarafından kitaplaştırıldı.

TMMOB tarafından sekreteryası yürütülen Sempozyum kitabında; özelleştirme sürecinin genel bir değerlendirmesini içeren metin yanısıra, açılış konuşmaları ile üç oturumda yapılan bildirimler ve forumda aktarılan görüşler yer almaktadır.

Birinci oturumda yer alan; İşıya Üşür'ün "Dünya'da Kapitalizmin Tarihsel Değişimi ve Özelleştirme Politikaları", İzzettin Önder'in "Türkiye'de Kapitalizmin Tarihsel Değişimi ve Özelleştirme Politikaları", Mümtaz Soysal'ın "Özelleştirmeler ve Hukuksal Savaşım" başlıklı bildirimleri bulmak mümkün.

20. Yılında Özelleştirmenin Bilançosu başlıklı İkinci Oturumda Enerji Raporu, Telekomünikasyon Raporu, Kimya-Petrokimya Raporu, Metalurji Raporu, Tarım Raporu, Ormancılık Raporu, Madencilik Raporu, Arazi ve Kıyı Raporu, Kağıt Raporu, Tekstil

Raporu, Eğitim Raporu, GATS Raporu, Sağlık Raporu, Sosyal Güvenlik Raporu ve Yerel Yönetim Raporu yer almaktadır.

20. Yılında Özelleştirmelerin Sorgulanması başlıklı Üçüncü Oturumda; Fikret Başkaya'nın "İdeolojik Dayatma mı – Kabullenme mi", Ahmet Haşim Köse'nin "Özelleştirme: Kriz ve Varlık Düzenlemesi", Sonay Bayramoğlu'nun "Piyasada Rekabet Ortamı mı – Tekelleşmemi", Yüksel Akkaya'nın "Sosyal Yaşamda Kazananlar – Kaybedenler", Aziz Konukman'ın "Kimin Başarısı – Kimlerin Yıkımı", Türkel Minibaş'ın "20. Stand-by'a Rağmen Yeniden Yapılanmak" bildirimleri yer almakta.

YENİ İMAR KANUNUNA DOĞRU

Şehircilik, Planlama ve İmar Üzerine Yeni Yaklaşımlar

"Yeni İmar Kanununa Doğru: Şehircilik, Planlama ve İmar Üzerine Yeni Yaklaşımlar" konulu Sempozyum 18 Şubat 2005 tarihinde yapıldı. Bu sempozyumda

uzun süredir gündemde olan 3194 sayılı İmar Kanunu Revizyon çalışmaları tartışıldı ve yeni yaklaşımlar ortaya konuldu. Konuyla ilgili uzmanlar tarafından dile getirilen görüşlerin kalıcı hale getirilmesi, hayata geçmesi ve paylaşılması için Sempozyum yayın haline getirildi.

Bu yayında, Sempozyumda açılış konuşması yapan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile TMMOB Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erhan Demirdizen'in açılış konuşmaları yanı sıra; "Yeni Yasal ve Kurumsal Çerçeveyi Tasarlama" başlıklı Birinci Oturumda yer alan Hami Yıldırım, Ş. Şence Türk, Feral Eke, Feridun Duyguluer ve Murat Balamir; "Yeni Planlama Kavramları Geliştirme" başlıklı İkinci Oturumda yer alan Murat Balamir, Bahar Gedikli, Ömer Kırıl, Hürriyet Öğdül, Remzi Sönmez; "Deneyimler, Uygulamalar ve Araçlar" başlıklı Üçüncü Oturumda yer alan Yücel Ünal, Melih Ersoy, Levent Yazar, Saffet Atik ve Akın Atauz'un bildirimleri bulunmaktadır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca tartışmaya açılan "İmar Kanunu Tasarı Taslağı" metni de kitabın ekinde yer almaktadır. Sempozyumda tartışılan stratejik planlama, sakınım planı gibi yeni kavramlar ve planların uygulama araçları ile şehir plancısının rolü üzerine görüşleri kitapta bulmak mümkün.